

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 1 Martie st. v.

Grozav succes!

Să se mire omul că capitala Buda-
pesta și alte centruri maghiare din pro-
vință n'au iluminat!

Cum? Dl ministru-president este atât
de norocos încât sloboadă earăși una dintre
acele rachete naționale „patriotice“ care
înveselesc inimile a toată suflarea ma-
ghiară din casa deputaților Ungariei, și
cealaltă lume maghiară se stee se nu
aplaudeze? se nu ilumineze?

Mare minune!

Dar' ce s'a întâmplat? va întreba
curios cetitorul, — și cu tot cuvântul.

Mare lucru: În ziua a șaptea dela
începutul desbaterii asupra reformei ad-
ministrațiunii municipiilor, creatorul pro-
iectului, dl ministru-president, nu s'a
odihnit; nu, ci sucind și resucind nisece
cuvinte inocente ale deputatului Truța,
suspectează de nou pe Români, într'un
mod indirect, și îi prezentează casei de-
putaților Ungariei vrednici de temnițele
„patriotice“.

Și ȋiarele maghiare și maghiaroane,
cu multă bucurie spun, că Maghiarii de
toate partidele din casa deputaților au
aplaudat din toate puterile pe ministrul
bărbat de stat, pe dl ministru-president.

Și cum se nu-l aplaudeze, când prin
sucituri și resucituri de cuvinte a fost în
stare să le cauzeze „patrioților“ o bucurie
atât de mare.

Abstragem dela ceea-ce a ȋis dl de-
putat Truța. Admitem, deși nu concedem,
că nu se va fi exprimat destul de pre-
cizat față cu vorbitorii de cuvinte și de
frase. Admitem, că, preocupat de intere-
sele esențiale ale patriei, a scăpat din
vedere mulțimea acelor dintre ascultătorii
sei, cari pentru forme omoară esența. În-
trebăm însă, poate fi actualul conducător al
destinurilor Ungariei, dl ministru-president
Tisza, atât de lipsit de tact, încât cu un joc
de cuvinte să lovească în față o naționalitate
cum sânt Românii și printr'însa și pe cele-
lalte naționalități nemaghiare?

Este cu totul departe de noi presu-
punerea, că „dibaciul“ bărbat de stat,
prin focul seu artificial va fi vrut să sig-
nalizeze, că atențiunea sa e dedicată lu-
crurilor sau mai bine cuvintelor și mai
departe decât între limitele regatului S.
Stefan.

Fie cum va fi, un lucru rămâne și
va rămâne neresturnat: Dl ministru-pre-
sident este hotărât cu deservire a închide

ochii față cu ori-și-ce adevăr, și istoric și
faptic, privitor la raporturile dintre po-
poarele Ungariei. Dl ministru-president
însă nu e numai hotărât a închide ochii.
Dinsul este și aplaudat, prin urmare sprin-
ginit în procederea sa prin o majoritate
imensă din parlamentul unguresc.

Împregiurările aceste sânt foarte mo-
mentoase. Ele sânt un avis foarte semni-
ficativ pentru naționalități și în special
pentru noi Românii. Sânt un avis, că
nu ne-am înșelat, dacă încă de mai na-
inte ne-am făcut judecata, că dela primul
administrator al țerii, ce putem aștepta.
Nu ne-am înșelat, când ne-am făcut soco-
teala și cu ce putem aștepta dela aceia,
care pe primul administrator al patriei, cu
toate că unii sânt în opozițiune cu ȋinsul,
neconȋiȋonat îl aplaudează, de câte-ori
aruncă câte o frasă sau două, prin care
dă expresiune, nu numai descorsiderațiunii,
ci și spiritului de persecuțiune, carea bu-
curos o ar vedă aplicată la toȋi nemaghiarii.

Ajunși odată la acest stadiu, situa-
țiunea patriei devine foarte serioasă. Pen-
tru-că nu se tratează acum numai de nisece
cuvinte aruncate din trecere de vreme din
o parte sau dintr'alta pentru delectarea în
prima linie a celor ce sânt în casa depu-
taților Ungariei, ear' în a doua linie a
publicului celui mare. Se tratează cu
mult de mai mult. Este în joc punctul
archimedic, fără de care Ungaria nu poate
da înainte: poliglotismul statului unguresc,
de care, tocmai cei din posesoriul politic
al statului unguresc, nu vor să scie nimica.

Cetitorii nostri și până aci au avut
ocasiune și au și acum, chiar și fără de
apreȋierea noastră, să judece, în care parte
este adevărul și dreptatea: în partea noastră,
cari sântem pentru-ca toȋi cetățenii fără
deosebire de naționalitate să fie cetățeni
egali ai statului, sau egali să fie numai
cei-ce se vor asimila rasei domnitoare.

De sigur, că în urma acestei judecȋi
trebuie neapărat să vină și altă concludsiune.
Dl ministru-president Tisza a avut de
multe ori bunăvoinȋa, de a ne taxa de
inimici ai statului unguresc. Frasa aceasta
a folosit-o și cu ocasiunea, care ne-a în-
demnat a serie șirurile aceste. Dl mi-
nistru-president însă până acum a rămas
totdeauna dator cu dovada despre ini-
micia naționalităȋilor nemaghiare față cu
statul unguresc.

Pentru-ce oare?

Lucrul e foarte simplu. Pentru-că
nici una dintre naționalități nemaghiare
nu s'a arȋtat nici când ostilă statului.

Toate, în toate împregiurările 'și-au plătit
contribuȋiunile în bani. Toate cu cea
mai nobilă abnegațiune, în toate împre-
giurările au fost credincioase steagului
patriei, sub care au jurat.

O poate ȋice rasa domnitoare ma-
ghiară aceasta cu conștiȋnȋa curată și
despre sine?

ȋntă curăȋiul și răspundă.

Deci, dacă naționalități nemaghiare
au stăruit și stăruiesc prelȋngă o îndrep-
tăȋire egală corespuȋdătoare intereselor
tuturor cetățenilor din regatul unguresc,
fără deosebire, dovedesc numai contrarul
dela ceea-ce li se insinuă din partea com-
patrioȋilor lor maghiari. Dovedesc, că
vor întărirea statului, și cine a mai vedut
și auȋit, că ceea, cari vor întărirea unui
stat, să fie inimici lui?

Inimicii sau agitatorii contra statului
nu se mai pot dar' căuta între acei ce-
tățeni, cari totdeauna și în toate împre-
giurările au fost cei mai leali. Va să
ȋică, nu se pot căuta între naționalități
nemaghiare.

Dacă privim mai de aproape cuvîn-
tele d-lui Tisza, rostite ca răspuns depu-
tatului Truța, și le aducem în combina-
țiune cu toată procederea lui șovinistă,
ni se pare, că ȋinsul este primul agitator
în contra liniștei și a bunei înȋelegeri între
naționalități Ungariei. Căci bine, că
deputaȋi stăpăniȋi de șovinismul modern
în Ungaria la o seamă de oameni, 'l-au
aplaudat; majoritatea țerii însă numai cu
indignațiune a putut lua notiȋă despre
ofensa din cuvintele, prin care a afirmat,
că deputatul Truța a constatat crima în
contra statului. Ear' indignațiunea
când se provoacă de pe fotoliul celui din-
tău consilier al Coroanei, și este aplaudată
de o majoritate dintr'un parlament, poate
oare să nu agiteze spiritele acelor, pe care
ȋi privește?

Nu putem de sigur ignora tempera-
mentul domnilor, cari rostesc cuvintele
ofensatoare și temperamentul acelor ce le
aplaudează. Însă dacă acei domni nu pot
fi stăpăni temperamentului lor nici când
tratează cele mai serioase cestiuni, dove-
desc că le lipsesce bărbăȋia de stat și nu
sânt la locul lor, când sânt exclusiv numai
ei în fruntea unui stat. N'avem încotro,
noi trebuie să mărturisim, că dl ministru-
president încă are greșeala de a nu fi stăpân
pe temperamentul seu, mai ales când vine
în contact cu vre-un reprezentant al ne-
maghiarilor.

Împregiurarea aceasta hotărăsece foarte
mult asupra bărbăȋiei sale de stat, va să
ȋică, asupra întrebării, dacă este sau nu
de mulȋi proclamatul Bismarck al Maghia-
rilor. Mai mult are însă să hotărăscă asupra
rachetei sale din urmă. Căci ori-cât de stră-
lucitoare să fi fost dar' racheta, ori-cât de
mult a stîrnit plăcerea compatrioȋilor ma-
ghiarȋ din sala ȋiectei, nu credem că va fi
convins pe cineva om nepreocupȋt, că na-
ționalități nemaghiare ar fi inimice sta-
tului și numai Maghiarii singuri amici.

Lumea astăȋi tocmai nu se mai îm-
beată cu apă rece din ȋiarele Maghiarilor.

Din dieta Ungariei.

ȋedinȋa dela 10 l. c. n.

(Urmare din cuvântarea deputatului Truța.)

Recunosc, că în casuri extraordinare, au
loc și astfel de măsuri excepȋionale, dar' numai
atunci, când dreptul e sgduit; decât că în
patria noastră nu există astfel de stări, dacă nu
cumva s'au luat la ochiu naționalități pentru
a motiva cu ele aceste măsuri excepȋionale.
Deja când acest proiect de lege era încă în
germine, am auȋit accentuându-se, că astfel de
măsuri excepȋionale sânt de lipsă pentru nimi-
cirea agitaȋiunilor și aspiraȋiunilor naționalităȋilor.
Această motivare mă îndeamnă, ca să mă ocup
mai cu deamănuntul de această cestiune pentru
a motiva, că încât pentru naționalități o astfel
de măsură va fi superfluă și fără rezultat.

On. camera! E adevărat, că la noi există
o cestiune a naționalităȋilor, ca în fiecare stat
poliglot, unde naționalități tind a elupta egali-
tate de drepturi și unde de altă parte elementul
domnitor o deneagă aceasta. Aceasta e însă o
cestiune, care se învȋrte între marginile legii;
ea nu e de natură a viola ordinea de drept sau
de a cere măsuri excepȋionale. Da, dacă gu-
vernul voiesce să ajute defectelor actuale ale
administraȋiunii, precum dorim poate cu toȋi:
dar' atunci trebuie să aibă în vedere interesele
patriei comune, ear' nu ale guvernului, trebuie să
nisuească spre crearea unei convieȋturi pacifice,
spre regularea și consolidarea repoartelor noastre
sociale. Mai întâiu ar trebui dar' să promo-
veze rezolvarea cestiunii naționalităȋilor și exe-
cutarea strictă a legilor! Căci, on. casă, ce-
stiunea naționalităȋilor, în un stat poliglot ca al
nostru, e o cestiune de contract social, fără
a cărei rezolvare statul nu poate să se conso-
lideze. Până când în societate există nemul-
țumire, câtă vreme se produc chiar în contra
direcȋiei politice a statului plângeri basate, câtă
vreme o parte a cetățenilor privesc politica gu-
vernului statului ca o politică îndreptată în contra
rasei și limbei lor, câtă vreme guvernul omite

Foȋta „Tribunei“.

Gruȋa lui Novac.

Baladă din popor,
de N. Togan.

Jos în Țeara-Românească
Este-o crăsmă păgânească;
La masa de os de pesce
Beau Voinicii boeresce.
Ei beau și se veselesc,
Pe Dumneȋeu pomenesc;
Și de-acum până 'n vecie
Domnul tot cu ei să fie!
La crăsmă că se coboară
Trei voinici ardelenesci
Pe trei cai moldovenesci,
Pe trei călușei cam murgi,
Pe trei coarbe, negre, lungi.
Aname unde se due?
Jos la sfat în Țerigrad,
În orașul cel frumos;
În'untrul orașului
La crăsmă 'mpȋratului.

Când acolo au ajuns,
Gruȋa din gură-a ȋis:

„Auȋi, Niȋă, crăsmărită,
Copilă de boltășită,
Nu ai tu vin de doi ani,
De care bea Matia craiu?
Nu ai tu vin marmaziu
Cules toamna mai târȋiu?
Ai tu vin de două luni,
Ce-l beau ficiorii nebuni?“
Niȋă când 'l-a auȋit
Afară că 'mi-a eșit
Și din gură 'i-a grăit:
„Auȋi, Gruia lui Novac,
Ești micuȋ, — dar' puiu de drac.
Când maică-ta te-a băiat,
Un Turc de loc 'l-ai tăiat.
Eu am și vin marmaziu,
Cules toamna mai târȋiu;
Am și vin de două luni,
Ce-l beau feciorii nebuni;
Și am și vin de doi ani
Care-l beau ficiori de crai“.
Gruia când a auȋit,
De tot bine 'i-a părut;
În crăsmă el s'a băgat,
La masă s'a aședat,
Vin cu butea că-mi cerea.
Care bute cum 'i-o da
De toartă 'mi-o apuca,
El la gură o punea
Și toat'o sȋcătua;

De nimic nu rămânea
Și de pământ o isbia,
De pusderii se făcea!
Trei ȋile-a ședut deplin
Golind nouă buȋi de vin;
Și-a tăiat și-o vacă grasă,
Nici un ban n'a pus pe masă.
Aniȋa dac' a vedut
Tare, s'a înspăimântat
La împȋratu-a alergat:
„D'aleo, 'nălȋate împȋrate!
Nu sciu ce foc mă voui face,
Că la mine-au nimerit
Trei voinici ardelenesci
Pe trei cai moldovenesci,
Pe trei călușei cam murgi
Pe trei coarbe, negre, lungi“.
Împȋratul ascultă
La feȋe mereu schimbă.
Pe Niȋă o-a întȋrebat:
„Spune-mi, cum sânt ei la stat?“
„Unu-i cu mustaȋa mică,
Privindu-te, te despȋcă,
Altul rade barbă groasă
Și 'noadă mustaȋa 'n ceafă,
Face nodul ca pumnul
De 'ȋi-e spaimă de ȋinsul.
Unu 'ncepe-a 'ncărunȋi
Te 'nfiori de-l vei privi“.

Împȋratul ascultă
La feȋe mereu schimbă
Și din graiu așa grăia:
„Auȋi, Niȋă, draga mea,
Mulțumesc lui Dumneȋeu —
Nu spune, unde șed eu;
Cela cu mustaȋa mică,
Care privind te despȋcă:
— E nepotul lui Novac;
Naiba să-l fi fost luat!
Care rade barbă groasă
Și 'noadă mustaȋa 'n ceafă
Făcȋnd nodul ca pumnul
De 'ȋi-e spaimă de ȋinsul:
— E Gruȋa lui Novac
Cel micuȋ, dar' puiu de drac.
Decând mă-sa 'l-a băiat
În trei rȋnduri 'mi-a prădat
Țeara și a pustiit;
Bun ar mai fi prăpădit!
Care'ncepe a 'ncărunȋi:
— Ăla-i Novac bătrânul
Care 'mi-a beut vinul.
Dă-le vin cât pot ei bȋ
Și de bani nu-i întȋreba;
Dacă vinu-l vei găta
Haid' la min' că-ȋi voui mai da.
Niȋă acasă dac'a vint
Și Gruȋa o a vedut,

în mod tendențios a executa legile create de legislația: mulțumirea și unirea tuturor puterilor e imposibilă; fără de aceasta însă nu se poate crea nici administrație bună.

Nemulțumirea naționalităților cu stările politice de aji e îndreptățită, deoarece ce în patria lor comună sunt privite ca colonii, ca străini, sunt tratate ca popoare cucerite cu putere armată, care trebuie comandate cu forța pentru susținerea ordinii. (Contrațiceri.) Dovadă pentru aceasta e, că puterea de stat promovează exclusiv numai interesele maghiare. Celelalte rase nu numai, că se negleg și nu se împărtășesc de nici un ajutor din cassa statului, ci sunt chiar împedecate în înființarea din mijloacele proprii de institute menite a promova dezvoltarea spirituală și materială. Acolo e cestiunea gimnaziilor din Caransebeș și Arad, pentru înființarea cărora guvernul a denegat concesiunea, acolo e cestiunea reuniunii femeilor sătmărene și a reuniunii agronomice din Sibiu, cărora li s'a denegat întărirea statutelor. Dar' aș pute cita penumărute cestiuni de această natură, care toate dovedesc, că politica guvernului e îndreptată evident în contra libertății de dezvoltare a naționalităților.

Voiu continua! Nu e de ajuns, că sub guvernul actual legea pentru naționalități parte s'a acoperit cu alte legi, parte au abusat de ea funcționarii, parte a fost scoasă din vigoare prin ordinațiuni de ale guvernului, așa încât aceea nu mai are nici o valoare în viața practică; nu e destul, că acest guvern are în mână sa toată puterea statului, nu e de ajuns, că a așiat și societatea maghiară în contra naționalităților.

Președintele: Îl rog pe dl deputat să binevoiască a-și alege expresiunile; a „așia“ nu e expresiune parlamentară. (Aprobări.)

Petru Truța: E faptă, că deosebitele reuniuni puse sub scutul statului predică moarte naționalităților. (Protestări.) Toate aceste nu sunt de ajuns, ci acum se mai tinde a crea în contra naționalităților măsuri excepționale. Prelungă toate aceste dl ministru-preșident a binevoit a spune de repeșite ori, că naționalităților le merge aci atât de bine, ca niciări altundeva. (Întreruperi din stângă extremă: Aceea e drept!) E drept? Cer iertare, dar' eu cred că a mai dice în fața celor ilegalități și nedreptăți, cari se servesc în contra naționalităților, că: Aceea e drept! și că pentru naționalități trebuie luate măsuri excepționale: aceasta e mai mult decât neomenie. (Mișcare. Strigări: La ordine!)

Dar' cu ce îndreptățiri, onor. casă, toate aceste măsuri excepționale? Un motiv s'a spus cu privilegiul constituirii reuniunii de cultură din Cluj, aducând ca motiv al constituirii acesteia, că națiunea maghiară e atacată din partea naționalităților, că ea e primejduită, că națiunea, rasa maghiară se asimilează celorlalte naționalități și pentru aceasta trebuie luată în contra celorlalte naționalități vre-o măsură excepțională.

Sunt de convingerea, că nici d-voastre nu credeți această aserțiune, caci dacă ați crede-o, ar însemna, că în rasa maghiară nu e destulă tărie, că ea n'are destulă putere de viață, pentru ca să se poată conserva ea înșiși.

Dar' nu acesta e adevăratul motiv. Să fim sinceri. Eu sunt de părerea, că prin sinceritate vom ajunge cu mult mai departe.

De aceea: Fiindcă în poporul nostru e atâta putere de viață, atâta putere morală, încât se leagă cu tărie de naționalitatea, de limba sa,

încât nu e inclinat a se asimila, din această cauză trebuie create tot felul de dispozițiuni, pentru ca să-l slăbim? Și aceasta se întâmplă din motivul și credința falsă, că naționalitățile ar pute să fie asimilate și că astfel acest stat poliglot s'ar pute preface în stat național.

(Va urma.)

Earăși cestiunea expulsaților.

Sub acest titlu „Voința Națională“ scrie:

Este un principiu de drept al ginților ce se rostesc cam în acest chip: Națiunile cari se găsesc aproape în aceeași stare de civilizație, au întocmit oare-cari puncte din legiurile lor particulare după nisce principii, ce le sunt deobște. Ele garantează după unul și același tipic oare-cari drepturi, și opresc de o potrivă oare-cari fapte săvârșite de unii din supușii acestor state. Nimic nu deosebesc pe național de cel străin când este vorba de aceste drepturi și de aceste prohibițiuni: ei se găsesc în aceleași condiții. În limbajul dreptului ginților, aceasta se numește: *statutul comun*.

Dacă relațiuni pacifice și de prietenie au putut să se statornicească între membrii deosebitelor națiuni, este pentru că există între ele un statut comun; dacă statele au putut să ajungă la înțelegerea de a întocmi convențiuni și tratate cu privire la persoanele și la bunurile supușilor lor respectivi, este pentru că există între ele un statut comun. Tratatete de comerț, tratatete de postă, convențiunile de extradare, convențiunile pentru executarea hotărârilor judecătorești, sunt rezultate acestui statut.

Nu împrespățim în mintea cetitorilor aceste reguli ce statornicesc raporturile dintre state, decât pentru că cestiunea expulsaților transilvăneni a venit din nou în discuție mai dila trecute și fiindcă diarele nu mai încetează cu agitarea ei. Rîndul acesta, dl Cogălniceanu fu cel care asvărli mănua de războiului președintelui consiliului de miniștri, și arma pe care se bizui, a fost înduioșarea, pateticul, lacrimile.

Și mai întâiu de toate, cari sunt învinovățiile ce se aduseră de dl Cogălniceanu actualului guvern?

Apărător al unei cauze, din care opoziția a făcut și face dila un vecinic cal de bătaie, dl Cogălniceanu, în desfășurarea interpelării sale, își aruncă cu mult drag privirile asupra istoriei române trecute, și o judecă dintr'un punct de privire cu totul favorabil terei sale.

Că viața națională și intelectuală, ce se opera în decursul veacurilor între Valachia și Moldova deoparte și Transilvania de alta, se răsfrângea în tot neamul românesc, — aceasta nu se pune de loc la îndoială; nu este însă mai puțin adevărat, că dacă în unele epoci am împromutat oamenii și scrierile Românilor de preste Carpați, apoi și acestia, în timpul lui Vasile Lupu și Matei Basarab, veniau din Transilvania și învățau carte aci în România, în scoalele noastre din București și Iași.

Cât despre aserțiunea gratuită a distinsului interpelator, că adevăratul element român perind în Transilvania, ar perii și în România, d-sa pare a uita dila tradițională ce pururea a servit de îmbărbătare neamului nostru: *Românul nu pierie!*

Dl Cogălniceanu pretinde, că guvernul actual a fost și este rece față cu starea Românilor

de preste munți; mai mult încă: că-i prigonesc necontentit, și că pentru a deveni cetățeni români, ei au nevoie de împămîntenire, ear' nu de recunoașterea numai a calității de cetățean român.

Toată lumea scie, — procesele verbale ale camerei sunt martore neclintite, — că dacă Românii din alte țeri n'au nevoie decât numai de recunoaștere, și dacă statornicirea și mai lămurită a acestui drept al lor a devenit un fapt dila practic, apoi aceasta nu se datorează decât guvernului actual.

Prigonire. Dar' care Român a venit în această țeară din vre-un colț de pământ românesc și se nu fi fost primit în sinul ei, ajutat și privit ca un frate iubit? Dacă vre-odată un Român de aiurea a venit să ceară ospitalitate aici, ea i-s'a dat cu dila și i-s'a făcut loc chiar înaintea simpatilor, ce am putut să avem pentru vre-un Român pămîntean.

De ne uităm în scoale, ce vedem dacă nu un număr însemnat de catedre ocupate de profesori români veniți de preste munți? Și cui oare se datorează aceasta, dacă nu guvernului actual?

Ne învinovățesc de prigonirea Românilor. Oare astfel se prigonesc Românii?

Și fiindcă este vorba de prigonire, să limpeșim puțin cestiunea expulsaților de acum câteva luni. S'au trimis preste frontieră acei Transilvăneni nu numai pentru că făcuseră o proclamație incendiară, ci pentru că această proclamație era rodul unei societăți cu scopuri ascunse. Și în adevăr, ce era acea societate? În fașă încă, ea declarase că avea drept scop stringerea de fonduri pentru ajutorarea Românilor de dincolo spre a se duce înapoi cu mijloace dela noi. Dar' odată constituită, această societate nu se manifestă nici ca o societate de binefacere, ori literară, ci ca o societate politică; mai mult încă, ca o societate de agitațiuni. Căci agitațiune se numește faptul eșirii cu steagul pe strade, și amenințarea de a sparge giumurile ministrului austriac; căci agitațiune se numește îndemnul, de această societate făcea oamenilor de prin județe, de a se scula și de a trece în Transilvania.

Și atunci cum ar fi rămas oare raporturile noastre cu Austro-Ungaria, de am fi îngăduit mai mult această stare de lucruri? Nu s'ar fi călcat unul din principiile de drept al ginților, ce am schițat în fruntea acestui articol? și oare n'am fi atras asupra-ne urmările desastroase ale unei vinovate nepăsări? Reprimarea unor asemenea începuturi de agitație menite să zdrobească nisce raporturi pacifice și de prietenie ce pururea trebuie să ne lege cu vecinii nostri, — numească-se acestia Unguri, Ruși, Nemți ori Bulgari, — era sfătuită de cea mai elementară cunoștință a dreptului internațional.

Și dacă guvernul a distrus rēul din rădăcină, și dacă a expulsat pe instigatorii agitației, în a căror proclamație dinamita avea un rol fruntaș; și dacă societatea lor a primit o lovitură, din care nu se va mai ridica, — bine și înțeleptese a făcut, căci cu chipul acesta încurcături dinafară sunt înlăturate.

Dl Cogălniceanu pretinde, că în loc de a fi fost aruncați afară din țeară acei Transilvăneni, ar fi trebuit să fie dați judecății.

N'au fost aruncați afară, ci s'au luat toate precauțiunile putincioase, pentru ca să nu sufere nimic în drumul lor cătră pribegire.

Nu s'au dat judecății, fiindcă ei erau încă sub statutul personal austriac, pentru că atunci când trebuia să tragă sorți pentru armată, s'au pus sub aripile protectoare ale pasaportului nemțesc.

Nu s'au dat judecății, fiindcă guvernul actual nu a vrut să aibă la pasivul seu un proces de presă, el, care a fost întotdeauna împotriva proceselor politice.

Învinovățirile ce opozițiunea aduce guvernului actual pécătuesc prin înșiși a lor basă, căci dacă ele ar fi isvorite din alt simțământ decât acela, de a cucerii puterea, ar recunoaște împreună cu noi, că nu prin asemeni uneltiri, menite să ne învrăjbească cu vecinii nostri, se respectă dreptul ce fie-care stat are la pace și liniște. Ori-ce act politic al unui stat cu privire la alt stat, atrage după sine urmări în raporturile acestor state.

Gânditu-s'a opozițiunea, — și cu dila organul ei, dl Cogălniceanu — la urmările unei complicări, ce ar fi rezultat din nereprimarea agitațiilor, de cari ne este vorba? Să o nădejduim.

Din diarele maghiare.

„Budapesti Hirlep“ dela 8 l. c. n. ocupându-se de noi, scrie următorul prim-articol:

Împărțite între opt state, năsuințele de împreunare ale Românilor numai așa s'ar pute realiza, dacă ei ar învinge giur împrejur toate popoarele. Dacă aceasta nu o pot face,

trebuie să renunțe la grandomanie și să fie credincioși față cu acele state, ai căror cetățeni sunt ei. Asta e o datorință, infidelitatea e însă o tradare de patrie. Afară de aceasta politica română de naționalitate primejduesce cu mult mai tare pe România, decât pe vecinii ei mai puternici și mai bine scutiți. Agitatorii români taie cu sēcurea în pomul de viață al națiunii române, și aceasta e o naivitate. Independența de dondeci și cinci de ani a României nu e destulă garanță, că acest stat se va susține și pe viitor, dacă amenință pacea Europei și liniștea internă a vecinilor sei. Prudentul Brătianu o scie aceasta și ține cont de ea, mulți politici și scriitori români însă greșesc, când agitează în contra legăturii de stat dincoace și dincolo de Carpați și nu respectăz hotarele.

În Ungaria sunt	2,405,000	Români
„ Austria	190,000	„
„ Rusia	800,000	„
„ Bulgaria	100,000	„
„ Sērbia	130,000	„
„ Turcia	170,000	„
„ Grecia	11,000	„

Deci afară de România 3,806,000 Români

Crede-se în București, Brașov, Sibiu, Blaj, Timișoara și Budapesta, că triumfând asupra acestor state, regele Carol va împredna România dela Tisza până la Dnistrul și la Pindu? Fioresce, o crede cine o crede, deoarece România e mare și puternică, are 5,376.000 locuitori: între care, ce e drept, sunt Slavi, Tătari, Turci și Maghiari, Germani, Greci, Armeni și Ovrei și Români sunt numai 4¹/₂ milioane; dar' în Brașov și în România fie-care e Român, care locuiesc în România și e și dator să fie Român, — Valachul ungurean însă nu datorează patriei sale cu altceva, decât numai cu ură.

Într'aceste până când ne vor înghiți pe noi, vom trăi și vom aștepta să între armata eliberatoare în urma proclamațiunilor?! Cu o asemenea liniște privesc la grandomania României și Rusia, Austria, Sērbia și Bulgaria. Pentru aceea ar fi însă bine să nu-i tot iriteze, pentru că în sfîrșit toată paciența se dubeșce și se rumpe.

Politica conducătorilor români ardeleni îndeosebi e greșită și cutezătoare. Nici România nici alt stat dintr'acele, în care locuiesc Români, n'ar suferi o asemenea agitație, precum vedem, așdăm și cetim dila de dila în Ardeal. Singură numai Ungaria și Turcia sunt atât de liberale, încât conced așa ceva supușilor sei.

Libertatea de presă e frumoasă ca și metalul nobil, din care soldatul poartă arma, dar' nu o folosește de a ucide cu ea și nu-i bagă ascușul în otravă. Abusul nu e drept, libertatea constituțională nu poate însemna lipsa de defensivă a statului. Propaganda daco-română și panslavă se răspândește mai ales pe calea presei. Nu se impoartă din afară, e un fabricat din țeară. Aici trebuie prinsă și decapitată hydra. Cu procese de presă însă nici odată nu ne vom feri.

Pe seama agitațiunilor în contra statului Bismarck creează legi excepționale în mod stabil sau provisor. Astfel tractează el cu socialistii, cu Polonii, cu Danezii, cu Francezii. Bismarck nu e idealul nostru, e însă un om practic.

Nouă ne trebuie o lege de presă specială pe seama literaturii dila și a tipăriturilor române: până când nu vom crea o astfel de lege, nu ne putem măsura cu agitațiunile naționalităților în contra statului. Palavrele din parlament nu plătesc nimic.

De nenumărate-ori am citat exemple despre ceea-ce face în toate dila această presă ultraistă a naționalităților. Înzadar, căci guvernul nu ne-a băgat în seamă. Acum încă servim cu un astfel de exemplar prin rîndurile de mai jos, care ne-au sosit din Ardeal.

Serisoarea, de care e vorba, vom publica-o în numărul proxim.

De ale Aradanilor.

Arad, 8 Martie n. 1886.

Nu este persoana mea, — este un interes general al nostru, un interes eminent de cultură și de morală ceea-ce mă silesc să revin asupra casului neînsēmnat în sine, dar' care a produs în cercurile noastre nu puțină agitațiune.

La apelul făcut din partea „Reuniunii femeilor române“ un grup de oameni se angiază spontan și cu toată însuflețirea ce merită cauza să aranjeze aici o serată musicală-literară. Susțin, că fie-care dintre noi are datoria să încuragieze și să pătinească asemenea lucrări, pe cât timp are pretențiunea de a fi considerat drept un Român. La noi însă chiar și în punctul acesta am dat de gălgăie și de ne mai pomenite șicanerii. Era vorba să convenim cu toții, ca într'o familie, la o serată fără pretenție, și să cultivăm împreună literile românesce, totodată să contribuim earăși cu toții în favorul unui scop filantropic.

La ea că s'a slobođit
Și din graiu așa vorbia:
„Audi, Nița, draga mea,
Unde-ai fost?“
„În vecini
„După lumini.“
Gruia din graiu îmi dila:
„Adă vin cât pot eu bē,
De bani nu mă întreba!“
Ear' Nița din graiu grăia:
„D'aleo, Gruia, dragul meu,
Decând la mine-ai venit
Nouē buți 'mi-ai prăpădit
Și nici un ban n'ai plătit.“
Gruia din graiu dila:
„Adă tu vin marmaziu
Cules toamna mai târđiu!“
Nița vin că 'mi-le-a dat
Pân'ce Novac s'a 'mbetat
Și acasă s'a cārat.
Gruia tot a mai ședut
Vin cu butea a cerut
Încă trei dila deplin
Golind nouē buți de vin.
Gruia din graiu grăia:
„Audi, Nița, crîșmăriță,
Spune-mi vița și sēmēnța!“
„Eu sunt floare de pe tău,
Ce trag voinicii la rēu.
Gruia dac'a audi,

Foc tare s'a māniat,
La ea că s'a slobođit
O palmă, douē 'i-a dat.
„Tu gāndesci că io-'s nevastă
Învēlită de bărbat?
Io-'s voinic cu comānac
Cu șapte cete mē bat.
Adă vin cât pot sē beau!
Nița-i dede marmaziu
Cules toamna mai târđiu,
Pân'ce Gruia s'a 'mbetat,
Pe laviță s'a culcat.
.....
Ea la Turci a alergat
Și din gur'a cuvēntat:
„Turcilor, spafirilor,
Turcilor, māgarilor,
Ce stați aici adunați,
De frică toți înghetați?
Că pe Gruia lui Novac
Cu vin vechiu 'l-am 'mbetat,
Pe laviță 'l-am culcat.
Veniti numai și-'l legați,
În temniță-'l aruncați!
Decând la mine-a venit
Buți optspredece-a golit,
Nici un ban nu 'mi-a plătit!
(Va urma.)

Correspondentul d-voastre Z. Z. a descoperit în nr. 21 al „Tribunei“ modul, în care Părintele I. Goldiş, pe un motiv vanitos de preterare, a voit să zădărnicească din toate puterile această lucrare, şi în contra acestei corespondenţe apare în nr. 41 drept răspuns corespondenţa mai multor teologi, şese la număr, pentru a ataca paşii greşiţi şi inconsecvenţi ai comitetului arangiator şi cu deosebire pentru a pune la iveală şi a apăra procedura corectă a directorului dela institutul seminarial.

Cu deservirire stranie este această aparenţă şi apărare în gura elevilor, care sînt chemaţi a cânta imnuri religioase şi a vesti adevărul şi iubirea pe pămînt. Noi din dragoste am fost angajat şi pe teologii dela institut, 'i-am pus în şirul ce li se cuvine în societatea aleasă, şi am dîs între altele prin glasul lui Z. Z., cumcă societatea noastră întotdeauna a aplaudat pe elevii şi pe institutul, în care vede adevărate porniri spre cultură şi constată entusiasm pentru ceea-ce e frumos şi nobil. Aceasta a fost şi este convingerea noastră faţă cu institutul şi elevii sei, destinaţi a veni şi a lucra cu puteri unite la luminarea şi înaintarea neamului nostru, şi din această cauză şi pentru-că aşa simţim, noi privim cu un fel de jalusie şi mîndrie la aceşti tineri, care vor veni cândva să conducă destinele bisericii şi ale poporului nostru.

Aceste sentimente ne fac să apară înaintea ochilor nostri atât de stranie şi atât de lugubră scrierea celor şese tineri dela institut: o scriere aceasta adevărat model de nemodestie şi desfrînare.

Anume eu am fost acela, care a cerut şi primit concesiunea pentru sala seminarială dela Preasfinţia Sa episcopul diecesan, şi earăşi tot eu am fost condamnat de soarte să fiu şi acel „domn respectiv“ din comitet, care mai tîrziu apoi „s'a dus la Rev. domn director I. Goldiş pentru scusarea paşilor greşiţi“, — cu mine singur s'au petrecut aceste lucruri, a căror întreagă esenţă se reduce la o afacere dintre director şi comitetul arangiator, la care nu ar fi permis, ca să fie împărţitei tocmai elevii. Stînd astfel lucrul, mai înainte de toate este o mare nemodestie din partea celor şese tineri, cari se pun să se facă judecători între comitetul arangiator şi Părintele Goldiş în afacerea, ce de loc nu 'i-a privit. Şi astfel pretensiunea de a apăra pe directorul lor propriu în realitate numai pentru o afirmativă preterare, este şi rămîne un lucru nesocotit şi bizar. Căci pentru preterarea aceea încă cu trei zile înainte de serată dedusese dlui director la casa sa cea mai deplină satisfacţiune, declarându-i solemn, că nu a fost intenţiunea noastră să-l trecem cu vederea, nici să-l nesocotim, rugându-l să scuze o greşeală involuntară făcută prin aceea, că ne-am prezentat pentru concesiune numai la Preasfinţia Sa episcopul, ca la şeful suprem al institutului.

Şi poate că şi era destul atât, căci superiorul era cel ce avea să avizeze pe subaltern.

Întrebăm însă: de unde şi spre ce scop a fost de lipsă, ca să fie informaţi elevii din seminar despre cauzele acelor pedeci ivite în cesiunea seratei? Pentru-ce sînt ei puşi în conflict cu noi şi vin să condamne, să dascălească şi să insulte o societate întreagă, dicîndu-ne în faţa vorbe ca aceste, că „este datină strămoşască la noi la toţi românii de a manifesta dispreţ pentru tot ce purcede din sinul nostru şi faţă de tot ce e românesc!“ În adevăr grave cuvinte în gura unor băieţi de scoală, şi destul de regretabilă şi dureroasă pornire! Pe timpul când eram şi noi elevi pe la scoli, ne ocupam de ale noastre învăţătură. Şi apoi în oarele libere şi în entusiasmul tinereţii noastre ne preocupam cu drag de mărirea şi lauda naţiei noastre.

Aji am ajuns însă triste timpuri, când elevii aruncă blasfemii în faţa neamului lor. — Noi, câţi mai ţinem la reputaţiunea lui, protestăm în contra acestor tendinţe cu totul greşite de crescere şi o spunem cu toată hotărîrea, că nu este nici decum frumos şi nici moral, ca tinerii să insulte societatea, apărînd pe directorul lor, care s'a pus în luptă cu această societate. Văgînd această tristă privelise, pe noi un lucru ne mîngăie. Spre lauda institutului ne place a crede şi sîntem convinşi, că nu toţi elevii aprobă procedura lipsită de sîială a celor şese colegi ai lor, şi ne place a crede şi aceea, că dl Părinte Goldiş nici nu a putut să-i preocupe şi predisună, ca să mărturisească de rău şi să grăiască neadeverul în contra convingerii lor.

Care este întrebarea de căpetenie, ce poate şi ar trebui să-i privească pe elevi?

Întrebarea de căpetenie nu este aceea, că ei, veţi doamne, ar fi fost „indispuşi“, şi nu este nici aceea, că nu au figurat în program cu numele lor propriu, după-ce în program nu a fost pus numele complet al nimînui dintre participanţi, ci numai iniţialele, cum întru adevăr a şi figurat unul dintre elevi, şi numai pentru quartet s'a pus după datină stelute, ca astfel să se încungiere a aşterne în program alfabetul întreg. Faptul acesta bagatel s'a adus şi la arangiere şi în corespondenţa celor şese, de motiv în contra noastră; şi fiindcă scim, că părintele acestui motiv este însuşi dl pâr. Goldiş, noi judecînd importanţa lui după importanţa persoanei, dela care purcede, nu putem să nu dicem, că prea sînt pretenţioşi tinerii să figureze ei cu numele întreg, atunci, când damele şi bărbaii cevaşi mai în versta decât elevii, figurează numai cu iniţialele lor, — şi prea este ridicol, când pe un temei de nimica pretind să facă spirit şi să concludă, că „au fost pitulaţi după tufă“, şi cumcă „intelligenţei şi îndeosebi damelor române din loc, le deroagă figurarea nominală a elevilor“. — O argumentaţiune mai sarbădă pentru un motiv sarbăd, nici că se mai poate!

Un lneru straniu rămîne prelîngă aceste faptul, că elevii nu au participat, şi spre surprin-

derea noastră nici nu erau de aflat în seara concertului, cu toate că afirmă cei şese cu atîta tărie, că dl director a dat elevilor concesiunea, asigurându-i de sprignul lui binevoitor.

Aici este întrebarea de căpetenie, şi le dic elevilor: d-voastre nu aţi participat, pentru-că dl director hotărît v'a interzis ori-ce participare. Şi este foarte regretabil pentru mine, când sînt adus în poziţia, ca să vă spun aici pe faţă: nu este adevărat, că dl director Goldiş v'a dat concesiunea, şi prin urmare neadever grăiesce gura d-voastre, — şi este şi mai regretabil, când d-voastre în contra convingerii îl susţineţi înaintea unui public, care scie că nu vorbiţi adevărul. Din partea mea în tot momentul pot să probez, că părintele Goldiş în faţa mea a dat elevilor concesiune, ear' pe înşişi elevii 'i-a oprit dela participare. Aceasta a afirmat-o Z. Z. basat pe fapte şi susţinut de intelligenţa şi de fruntaşii din loc, cari şi ei au fost siliţi să intervină în afacerea de capriciu a Părintelui Goldiş. Acum, dacă acest părinte nu a găsit cu cale să se apere însuşi, şi dacă nimeni altul din societate nu s'a aflat, ca să vină în ajutorul seu, este într'adever prea trist, că d-sa face împărţesiri elevilor sei despre fapte, ce nu aparţin terenului unui scolar, şi este şi mai trist, când prin comunicări făcute în contul discreţiunii practicate în o societate cu crescere, elevii sub inspiraţiunea, — ca să ne dicem presenţială, — dlui director se pun pe neadeveruri, şi mă denunţă pe mine, că am fost „îndrumat“ de Preasfinţia Sa dl episcop să mă prezent la dl Goldiş şi să cer scuze, şi apoi eu o îngămfare, ce le şede atât de rău, ne apostrofează, ca să punem mîna la inimă şi să recunoaştem mai în urmă şi aceea, că nici sala, nici luminările nu ne-au costat nimic, că toate aceste s'au întîmplat fără scirea dlui director, şi că în sfîrşit localităţile lor şi încă fără considerare la sărăcia studenţilor, am fixat preţ de intrare şi pentru teologi.

Minunat lucru! Pare-că nu a fost vorba de o petrecere pentru un scop filantropic, ci eacă de un chef al nostru privat, te miri ce tîmbălău. Ear' institutul ca-şi-cînd ar fi proprietatea exclusivă a dlui Goldiş şi a elevilor, de unde ei pot să împartă graţii celor vrednici, şi ca-şi-cînd nu ar fi averea diecesei întregi şi paladiul bisericii şi naţiunii noastre, destinat să răspîndească adevăr, lumină şi morală în mijlocul poporului. Şi în zelul lor pentru director se pare că elevii au uitat şi aceea, că sala şi galeria era plină de teologi şi pedagogi, fără să se fi luat dela unul singur un ban ca preţ de intrare, precum se vede aceasta din lista dela cassariat aflătoare la mîinile noastre.

În adevăr ne cuprinde o legitimă îngrijire pentru viitor, când vedem pe elevii nostri pe o cale atît de eronată şi împinşi într-o direcţie atît de greşită şi de contrară cu chemarea lor. Aceasta ne doare mai mult, — şi pentru aceasta cerem reparare.

Dl părinte Goldiş, s'a pus prin procedura sa în conflict cu societatea noastră, izolându-se de ea şi de lucrările ei de cultură. Aceasta însă nu-l îndreptătesce a abusa de confidenţa şi de putere, permiţînd şi îndemnînd chiar pe scolarii sei a-i cânta imnuri de laudă, şi ninsuind să-i instrăineze de societatea, ce privesce la ei cu multă mîndrie şi multă speranţă. Cum oare se petrecesc calea, pe care umblă dl director cu „conştiinţa responsabilităţii ce o are pentru toţi paşii şi vorbele elevilor?“

Toate frînele institutului zac în mîinile directorului, — ne spun elevii corespondenţi. Aşa este, domnilor corespondenţi. — Să vă însemnaţi însă şi aceea, că frînele acele nu-i sînt date pentru aceea, ca să vă pornească în campanie, ci fi sînt date ca să vă ferească de gâlcevi, şi mai presus de toate, ca să vă înveţe a fi oameni ai luminei, adevărului şi ai iubirei.

O dic şi susţin aceasta cu tot temeiul, pentru-că văd lămurit, că dl director a comunicat discursul ce 'mi-l-a ţinut mie, sau chiar 'l-a dictat elevilor. Şi fapta aceasta este deplorabilă nu numai pentru-că discursul nu este genuin, ci e deplorabilă, fiindcă d-sa a împărţit un discurs privat tocmai unor băieţi supuşi la ordinele sale. — Nu-i vorbă, nici eu nu mă îndoiesc de bunătatea rară în felul seu a Părintelui Goldiş, — îl întreb însă: nu ai socotit Sînţia Ta, că comiţi un abuz de confidenţă, şi comiţi totodată o insinuire faţă de lucrarea noastră? Ai făcut un lucru bun, dle director, prin aceea că ai împărţit scolarilor şi publicului, că dta ai lipsă de precauţiune în contra noastră, de frică ca nu cumva domnul ministru să închidă seminarul. — Dle director, dta ai cunoscut programul concertului, ai vădut că a fost atît de inofensiv, ai putut să veţi că lucrarea noastră pacinică nici decît nu te autorisează să gîndesci la bănueli, — şi cu toate aceste trimiţi publicului insinuări şi denunţări tendenţioase, cu gîndul, ca să ne faci imposibilă ori-ce lucrare împreună chiar şi pe terenul social.

Dar' sperăm în Dumnezeu, că nu-ţi va succede.

De încheiere încă un cuvînt către elevi: Urmăriţi cu zel calea învăţăturii şi apostolatului vostru de lumină şi de adevăr, şi nu vă înveinaţi entusiasmul inimilor voastre tinere cu săcăturile dintre noi şi părintele director Goldiş. Sîntem noi destui oameni, ca să le isprăvim pe toate aceste cu însuşi dl director. N. Oncu.

Raportul comitetului

pe anul 1885 către adunarea generală a „Societăţii de lectură română din Sibiu“, ţinută în 7 Martie n. 1886.

Onorată adunare generală!

Cu toate că „Societatea noastră de lectură română din Sibiu“, înfiinţată în anul 1862 a trecut de atunci prin mai multe faze dureroase,

până-ce a ajuns la totală amorteală, ea astăzi totuşi există, graţie iniţiativei intelligenţei noastre române din loc, care simţind lipsa imperativă, ca şi Românii să aibă un loc aşa dîs neutral, unde să se poată întîlni şi petrece câteva ore de distracţiune, de lectură şi jocuri inofensive, a adus chiar jertfe materiale, pentru-ca să o reînvieze la anul 1880.

De atunci încoace societatea noastră, nefiind susţinută cum ar fi să fie, între împregiurări mai favorabile, nici nu a putut face progrese mari în consolidarea şi dezvoltarea sa şi nu le-a putut face cu atît mai puţin, că îndată dela reînvierea ei, a fost încărcată cu pasive.

Comitetul d-voastre este vesel a vă pute anunţa astăzi îmbucurătoarea faptă, că conform raţiociniului de pe anul de gestiune 1885 revădut şi de domni censored, bilanţul anului expirat nu numai că nu încheie cu un deficit ca în anii precedenţi, ci ne arată un excedent real în plus de 130 fl. 15 cr., sau cu alte cuvinte, societatea noastră în butul tuturor neajunsurilor şi dificultăţilor morale şi materiale, cu care a avut a se lupta, în fine a ajuns la mal şi s'a scuturat de datorile ce o apăsau atît de greu.

Ca şi până acum activitatea noastră s'a concentrat şi în anul trecut asupra a două puncte şi anume: economie în administrare şi înmulţirea venitului societăţii. Încât privesc economia ne-am mărginit prelîngă cheltuielile nedispensabile, ear' în privinţa venitului ni s'a oferit în vara anului trecut o favorabilă ocaziune, de a câştiga pe seama societăţii 100 fl. v. a.

Oferindu-ni-se adevă pentru lunile de vară Iulie şi August în mod gratuit localităţile din grădina „Flora“, ne-am mutat cu casina acolo, ear' localul acesteia 'l-am închiriat prin mijlocirea dlui Alex. Bac meritosul nostru cassar şi econom pentru acele 2 luni, dlui Dimitriu Marinescu Bragadir, proprietar în România, care venise să-şi vadă rudeniile. La plecarea sa acest domn în mod generos ne-a plătit titulu chirie pe 2 luni suma rotundă de 100 fl. şi dacă situaţiunea noastră s'a îmbunătăţit aşa, că ne-am putut abona câteva diare pe banii nostri şi am încheiat un bilanţ activ, avem a o mulţum în mare parte acelei donaţiuni generoase a numitului domn.

Aceste premise, vom trece la o repede expunere a situaţiunii societăţii, comunicîndu-vă următoarele date: Numărul membrilor ordinari cu 31 Decemvrie 1885 a fost de 40.

Nu a repăşit nici unul.

Membri noi s'au înscris doi.

A murit Visarion Roman, directorul institutului de credit şi de economii „Albina“ în Sibiu, prin care societatea noastră a pierdut un membru valoros, ear' în special comitetul pe unul din cei mai zelosi şi impulsivi membri ai sei. Ca expresiune a regretelor noastre şi întru onoare memoriei sale vă invităm a vă scula.

Averea societăţii este mişcătoare şi se compune din mobilierul, utensiile şi mica bibliotecă a localului, ce sînt induse într'un inventar separat. Bani gata în număr au fost pe cassa la 31 Decemvrie 1885 suma de 130 fl. 15 cr. v. a. Fiindcă nici în § 8 şi nici în alt loc al statutelor noastre nu este fixată cifra, că din câţi membri are să existe comitetul şi fiindcă numărul de 12 usitat de până acum s'a arătat a fi prea greoi şi neexpeditiv aşa, că d. e. în tot decursul anului trecut, din lipsa numerului recerut de a se pute lua decisiuni valide, comitetul nu a putut ţine nici o şedinţă plenară, ne permitem a vă face propunerea de a reduce în şedinţa de astăzi numărul membrilor la 7.

Onor. adunare generală!

Fiind de firma convingere, că rotind privirile în giurul nostru la ceea-ce fac şi lucră concetătenii nostri de alte limbi, nu vom pute nega, că susţinerea acestei societăţi de lectură, ca centru de întîlnire românesce ni se impune ca o necesitate socială, ca să nu dicem alt cuvînt, ear' nici de cum ca o întreprindere de lux sau vanitate, ne simţim îndemnaţi, ca la finea raportului nostru prezent să apelăm de nou la bunăvoinţa, generositatea şi liberalismul clasei culte şi intelligenţe a societăţii noastre române din loc şi îndeosebi a onor. membri prezenţi ai acestei adunări generale şi să 'i rugăm, a nu pregeta de a susţine şi sprigini şi de aci înainte după puteri şi materialicesce şi moralicesce acest centru numit „Societatea de lectură română din Sibiu“, care deşi modest încă, poate deveni însemnat prin voinţa şi perseveranţa noastră a tuturor. Nu ne sfîim a face un pas şi mai departe şi a susţine ca tesă, că din deosebite puncte de vedere, a căror enumerare şi expunere nu este timpul nici local a o face aci, a ajuns a fi pentru elementul românesc din loc, o adevărată cestiune de onoare, care ne privesc pe noi toţi în mod solidar.

Să mergem deci înainte, ca să nu regresăm, ceea-ce ar fi identic cu un vot de blam dat nouă înşine.

Sibiu, 6 Martie st. n. 1886.

P. Cosma,
director.

I. G. Barişin,
secretar.

Cronică.

Comitatul Caraş-Severin pentru sistemul de numire. Congregaţiunea comitatului Caraş-Severin a ţinut Sămbăta trecută o şedinţă extraordinară, în care s'a pertractat o hîrtie a comitatului Arad în privinţa aşternerii unei reprezentăţiuni în interesul numirii funcţionarilor municipali. Comitele-suprem T. Bajdy, care precum se scie e totodată şi comitele-suprem al comitatului Arad, a pledat pentru alăturare la reprezentaţiunea aradană, ear' Brediceanu în contra aceleia ţinînd un discurs, prin care a reflectat la aceea, că guvernul ar numi numai astfel de funcţionari, care nu cunosc limba poporului şi rapoartele locale, şi

astfel poziţia poporului român se va face şi mai posomorită. „Budapester Tagblatt“ dice, că făcînd comitele-suprem observarea, că Brediceanu uresce tot ce e Maghiar, acesta se fi declarat, că aceea e o calumniare. Majoritatea preponderantă a votat pentru reprezentaţiunea aradană.

„România irredentă.“ Din Timişoara 'i-se comunică lui „Pester Lloyd“, că învăţătorul român şi magistrul postal din Beregsu Emeric Andrescu, un naţionalist cunoscut, a fost suspendat dela postul seu pentru pretinsă sustracţiune şi răspîndire de proclamaţiuni irredentiste; totodată s'a introdus în contra lui Andrescu cercetare criminală. Sperăm că această comunicare ce 'i-se face diarului unguresc e numai o denunţare de felul obicinuit.

Necrolog. Dr. Isidor Fr. Pop medic secundar la spitalul general din Viena a răposat în 9 Martie n. Anunţul funebru, ce ni se trimite dice:

Leontin Pop şi soţia sa Susana născ. Musnay, ca părinţi; Basiliu, Valeriu şi Elisa, ca fraţi şi soră; Pavel Filipoiu şi Paraschiya născ. Cotul, ca cumnaţi; în numele lor şi al celorlalţi cohsăngeni, aduc cu inima înfrîntă de durere, trista scire, că scumpul lor fiu, frate, cumnat:

Dr. Isidor Fr. Pop,

medic secundar la spitalul general din Viena

'si-a dat nobilul seu suflet în 9 Martie st. n. 1886 la 1½ oară d. a. în etate de 29 ani, în urma unui morb greu de plumăni şi a zelului seu prea mare întru îndeplinirea chîmării sale, deplîns de toţi colegii, amicii şi cunoscuţii sei.

Înmormîntarea remăşiştelor pămîntesci se va întîmpla Joi, 11 Martie st. n. la 2 oare d. a. — din capela spitalului — în cimiterul central din Viena.

Fie-i ţerina uşoară şi memoria eternă!

„Egy nyavalya.“ (Boală, nevoie.) Sub acest titlu scrie „Kolozsvári Közlöny“ dela 9 l. c. următoarele: „Cu diua de astăzi au trecut 66 de zile din noul an, şi eată în decursul acestor şesecinci de zile opt persoane au alungat dela sine viaţa. . . Nici nu am intrat bine în a treia lună din an, şi sînt deja opt. Cum să-şi explice omul aceasta? Unde să-şi caute un pentru-ce, cu ce să motiveze, să excuse s'au să acuze, când simţesce numai, că nu e bine aşa cum e, şi nu scie expune nici motiv nici acuză. Dacă acea „nevoie fără nume“ va decima până la capătul anului tot aşa ca şi în ceste două luni trecute, oraşul nostru va ocupa cel dintăi loc în statistica sinuciderilor“. În 8 l. c. s'a împuscat adevă în Cluj un anumit Dandóci Ferencz, şi aceasta e în acest an a opta sinucidere în Cluj.

O defraudare de timbre. La tribunalul reg. din Chichinda-mare s'a dat de urma unei mari defraudări de timbre. Preţul timbrelor defraudate se urcă la 500 fl. Funcţionarii de acolo pun vina pe arestanţii, care au fost aplicaţi în arhivă.

Himen. Dl Ioan Motora, cleric absolut al archidiecesei sibiene, 'si-a serbat cununia în 28 Februarie st. n. a. c. cu d-şoara Octavia R. Gheaja, în biserica gr.-or. din Haşfaleu.

Ministrul de răboin al României va depune în cameră un proiect de lege pentru înfiinţarea de scoli pentru sub-ofiţeri, după-cum există în Prusia şi în Italia, cu scop de a forma sergenţi instruiţi pentru cadre.

Societatea dramatică din România va termina în săptămîna aceasta — scrie „România Liberă“ — pregătirea tragediei „Romeo şi Iulieta“ şi va începe repetiţiunea dramei „Gaspar-Vodă“ de dl I. Slavici.

Descoperiri archeologice. Aflăm, — scrie „Românul“, — că dl locot.-colonel D. Papazoglu în urma excursiunilor ce a făcut acum în urmă prin ţeară, ar fi dat de o monedă foarte veche patrunghulară de bronz, scrisă pe amîndouă părţile cu litere grecicesc, care are data din a patruzecea olimpiadă, adevă 620 ani înaintea erei creştine. Această monedă, numită Uncia, se crede a fi monedă dacă.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 13 Martie n. Diarele publice o scrisoare alui Desider Szilágyi, în care acesta anunţă că a eşit din partidul opoziţiei moderate, dar' va rămîne totuşi pe punctul de privire liberal-opoziţional.

Londra, 13 Martie n. („Agenţia Reuter.“) Dacă puterile ar fi necesitate a lua o nouă măsură în contra Greciei, aceasta ar fi probabil adresarea ultimatului către guvernul grecesc şi puterile vor rechema totodată reprezentanţii lor din Atena pentru a da expresiune indignaţiunii pentru nerespectarea sfatului dat Greciei. Deocamdată puterile spriginesc cu totadinsul nota Porţei adresată guvernului grecesc, prin care acesta e provocat să desarmeze.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Economic.

Piața din Sibiu, 12 Martie. Grâu hectolitru 47—80 chilo fl. 5.30 până fl. 6.10, grâu mestecat 68 până 82 chilo p. 4.10, până fl. 4.90 secara 66 până 72 chilo fl. 3.20 până fl. 3.80, orș 58 până 64 chilo fl. 3.20 până fl. 4.—, ovės 38 până 45 chilo fl. 1.70 până fl. 2.30, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 3.— până fl. 3.60, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 3.50 până fl. 4.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.50 până fl. 6.—, linte 78 până 82 chilo fl. 9.— până fl. 10.— fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, pāsāt de grâu 100 chilo fl. 15.— până fl. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slānina 100 chilo fl. 46.— până fl. 50.—, unsoarea de porc fl. 42.— până fl. 46.—, sēu brut fl. 26.— până fl. 28.—, sēu de lumini fl. 36.— până fl. 38.—, lumini turnate de sēu fl. 46.— până fl. 50.—, sāpunul fl. 25.— până fl. 28.—, fēn 100 chilo fl. 2.— până fl. 2.20, cânepa fl. 30.— până fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.50 până fl. 3.25, spirtul p. 100 L. % 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 36 cr. carnea de vițel 36 până 45 cr., carnea de porc 32 până 38 cr., carnea de berbec — până — cr., ouș 10 cu 16 până 20 cr.

Piața din Mediaș, 11 Martie. Grâu hectolitru fl. 5.50 până fl. 5.75; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.25; secara fl. 3.50 până fl. 3.60; orșul — până fl. —; ovėsul fl. 1.90 până fl. 2.—; cucuruzul fl. 3.— până fl. 3.25; semēnța de cânepă fl. 3.50 până fl. 4.—; crumpenele fl. 1.20 până fl. 1.50; mēlaiul hectolitru fl. 10.— până fl. 12.—; mazerea fl. 4.50 până fl. 5.—; fasolea fl. 3.— până fl. 3.25; linte fl. — până fl. —; chiminul (secăreana) fl. 40.— până fl. —; sēu brut 100 kilogrami fl. 28.— până fl. 30.—; lumini de sēu vērșate fl. 48.— până fl. 50.—; unsoarea de porc fl. 50.— până fl. —; slānina fl. 36.— până fl. 45.—; cânepa fl. 26.— până fl. 28.—; fēnul fl. 1.60 până fl. 2.—; sāpunul 100 bucăț fl. 26.— până fl. 40.—; spirtul gradul 9 cr.; carnea de vită chilo 28 până 32 cr.; carnea de vițel 30 până 36 cr.; carnea de porc 36 cr.

Tērgul de rīmātōri în Steinbruch. În 11 Martie n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 41.½ cr. până 42.— cr. unguresci grei, tineri 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr., marfă țērānească, grea 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., ușoară 40.— cr. până 41.— cr., romānesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 39.— cr. până 40.— cr., transito de mijloc 39.— cr. până 40.— cr., transito ușori 38.— cr. până 39.— cr., ingrāșați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la gară.

Cursul pieței din Sibiu.

din 13 Martie st. n. 1886.

Hārtie-monetă romānă . . .	Cūmp.	8.60	vēnd.	8.65
Lire turcesci	"	11.18	"	11.23
Imperiali	"	10.18	"	10.23
Ruble rusesci	"	1.23	"	1.24

Bursa de Budapesta

din 12 Martie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	104.90
" " " 4%	95.90
" hārtie " 5%	153.25
Ȧmprumutul cāilor ferate ung.	153.25
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonuri ale ung.	104.75
" " " cu cl. de sortare	104.75
" " " bānățene-timișene	104.75
" " " cu cl. de sortare	104.75
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	104.75
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Ȧmprumut cu premiu ung.	122.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.25
Renta de hārtie austriacă	86.20
" " argint austriacă	86.40
" " aur austriacă	115.—
Losurile austr. din 1860	140.25
Acțiunile băncei austro-ungare	870.—
" " de credit ung.	307.—
" " " austr.	300.10
Argintul	—
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împērātesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.97
Mārci 100 imp. germane	61.60
Londra 10 Livres sterlingi	125.80

Bursa de Viena

din 12 Martie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	104.75
" " " 4%	95.90
" hārtie " 5%	153.—
Ȧmprumutul cāilor ferate ung.	153.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.25
Bonuri rurale ung.	104.75
" " " cu cl. de sortare	104.75
" " " bānățene-timișene	104.75
" " " cu cl. de sortare	104.75
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	104.75
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Ȧmprumut cu premiu ung.	121.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.—
Rentă de hārtie austriacă	86.35
" " argint austriacă	86.35
Rentă de aur austriacă	115.10
Losuri austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncei austro-ungare	875.—
" " " austr.	307.50
" " de credit ung.	300.60
Argintul	—
Galbeni împērātesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.97½
Mārci 100 imp. germane	61.57½
Londra 10 Livres sterlingi	125.80

Experiența proprie e cea mai bună!
Cine se îndoesece
că ce remediu se folosească în contra
suferințelor reumatice sau în contra
reumei dureroase, acela se-și cumpere
pentru 40 cr. o sticlă de
Pain-Expeller
cu ancoră.

O experimentare de șeptespredece
ani și succese numeroase garantează, că
40 cr. nu sūnt cheltuiți fără folos. Deposite
se află în cele mai multe farmacii*). Depo-
situl principal: Farmacia „La leul de aur“
în Praga, Altstadt. [193] 7—8

*) Se află în Budapesta la farmacia: *Ios. de Török*; în Sibiu la farmacia: *Carol Müller*,
băcăniile *Ios. Wagner, F. A. Reissenberger*; în Caran-
sebeș la farmacia: *N. Vlad*.

Cei-ce sufēr de plumāni, piept, gūt și fisie
precum și cei-ce sufēr de Astma se fac atenți la
efectul vindecător constatat prin mii de atestate
al plantei medicinale numite după numele meu
„Homeriana“ descoperită de mine în interiorul
Rusiei. Broșura despre aceasta se trimite gratuit
și franco. Pachetul Teā-Homeriana 60 grami,
destul pentru 2 zile costă 70 cr. Acesta poartă
ca semn al veritabilității subscrierea mea — Paul
Homero. — Se capetă veritabil numai direct
prin mine sau prin depositorul meu general,
dl farmacist Stef. de Szöllösy în Budapesta
Christinenstadt, Stadtmeyer Hofgasse.

Avertizez delă cumpărarea de Teā-Homeriana
oferită de alte firme fiind constatată ca neveritabilă.
Paul Homero în Triest (Austria) descoperi-
torul și pregătitorul veritabilei plante Homeriana.

Mulțumită. În interesul tuturor bolna-
vilor de plumāni aduc subscrișii mulțumita, cu
care datorese dlui Paul Homero în Triest (Austria)
pentru remediu ce l-a aflat în contra boalelor
grele de plumāni prin planta medicinală des-
coperită de el și numită după numele lui.

Carol Wagner în Innsbruck, strada uni-
versității 32, Tirol (Austria). **Francisc Iohn** în
Bodenbach 110 în Boemia. **Georgiu Stöckl** în
Hernals la Viena, Ottakringer 60 (Austria).
Eduard Kugler, farmacist în Brașov.

[243] 3—3

Iosif Roubischek, petrar în Sibiu

recomandă produsele sale solid executate, adecă toate speciile de
lucrări de zidiri și monumente, din granit sur silezian, din
sienit negru boemian și peatră tare de nāsip dela 5 până
la 500 fl.

Comande se primesc în toate speciile de petri și se efectueș
solid pentru prețurile cele mai ieftine.

Depositul și oficina în
strada Rațelor Nr. 11.

[257] 1—3

Anunțiu.

Societatea de împrumut și păstrare „Aurora“ din Nāsēud va ținē **adunare**
generală în Nāsēud la 28 Martie st. n. 1886, 10 oare a. m. în edificiul
scoalei normale.

Obiectele:

1. Raportul directorului, cassarului și al comisunii censurătoare.
2. Alegerea directorului, cassarului, controlorului și secretarului, apoi a doi membri
de consiliu și a comisunii censurătoare pe basa statutului.
3. Pertractarea propunerilor relativ la modificarea statutelor eventual reformarea
societății în acționarie și desbaterea proiectului de statut în privința aceasta.
4. Pertractarea altor propuneri de interes pentru societate.

Nāsēud, în 6 Februarie 1886.

[250] 3—3

Consiliul administrativ.

„Ardeleana“

institut de credit și de economii, societate pe acții
în Orēștie (Szászváros)

face următoarele operațiuni:

- a) acordă împrumuturi pe cambii,
- b) „ „ „ hipotecă,
- c) „ „ „ efecte,
- d) „ „ „ obligațiuni cu cavenți.

Primesce depuneri de bani spre fructificare dela 1 Ianuarie
1886 st. n. prelângă denunțare cu 6% și fără denunțare, replāti-
bile îndată la cerere cu 5% interese la an; plătind totdeodată
institutul întreaga contribuțiune dela interese.

Depunerile trimise prin postă, prelângă comunicarea adresei
deponentului, se resolvă totdeauna cu rentoarcerea postei; ase-
menea se pot efectui prin postă denunțări și ridicări de capitale.

Orēștie, în Decemvrie 1885.

Dir ecțiunea.

[224] 6—12